

NOWELIZACJA POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

Wpływ zmian na praktykę sądową

redakcja naukowa

Marcin Białecki, Sławomira Kotas-Turoboyska

Filip Manikowski, Elżbieta Szczepanowska

NOWELIZACJA POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

Wpływ zmian na praktykę sądową

redakcja naukowa

Marcin Białecki, Sławomira Kotas-Turoboyska

Filip Manikowski, Elżbieta Szczepanowska

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

SERIA **MONOGRAFIE**

Stan prawny na 1 stycznia 2021 r.

Recenzent

Dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska, prof. Uniwersytetu Szczecińskiego

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Livia Śpiewak

Opracowanie redakcyjne

Violet Design Wioletta Kowalska

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8223-407-7

ISSN 1897-4392

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluger.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	13
<i>Paweł Banul</i>	
Rola sądu państwowego w stosunku do sądu polubownego w sprawach cywilnych	15
<i>Marcin Białecki</i>	
Organizacja postępowania jako próba realizacji postulatu szybkości postępowania cywilnego a nadużycie prawa procesowego przez strony i uczestników postępowania	31
<i>Marcin Mikołaj Cieśliński</i>	
Dowód z zeznań świadka – nowe wyzwanie dla fachowych pełnomocników	53
<i>Krzysztof Drozdowicz</i>	
Ratio legis wprowadzenia art. 186¹ k.p.c.	73
<i>Jakub Dorosz-Kruczyński</i>	
Czy sąd cywilny może być sądem do spraw uchodźców? Refleksje po wyroku TSUE, C-556/17, Alekszij Torubarov	89
<i>Anna Franusz</i>	
Powództwo oczywiście bezzasadne w świetle nowych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego	109

<i>Marta Gerwatowska</i> Sąd cywilny jako strażnik wolności słowa	131
<i>Izabella Gil, Bartosz Ziajka</i> Zakres dopuszczalnej swobody orzekania sądu w sprawach o uchylenie uchwały spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w przedmiocie podziału zysku	147
<i>Piotr Gil</i> Zadania sądu egzekucyjnego w postępowaniu cywilnym – właściwość funkcjonalna	173
<i>Agnieszka Góra-Błaszczkowska</i> Środki zaskarżenia w procesie cywilnym po 7.11.2019 r.	191
<i>Konrad Kamiński</i> Charakter prawny roszczeń o zobowiązanie pracodawcy do wydania świadectwa pracy oraz ustalenie uprawnienia do otrzymania świadectwa pracy.....	213
<i>Sławomira Kotas-Turoboyska</i> Zasada bezstronności sędziego w procesie cywilnym	229
<i>Michał Krakowiak</i> Postanowienia sądu w sprawach cywilnych po nowelizacji z 4.07.2019 r.	253
<i>Ireneusz Kunicki</i> Skład sądu orzekającego w znaczeniu jakościowym w procesie cywilnym	273
<i>Filip Manikowski</i> Dowód z opinii biegłego po nowelizacji	293

Joanna May

Rola sądu w wybranych postępowaniach odrębnych na przykładzie postępowania w sprawach gospodarczych i postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy 315

Aleksandra Partyk

Cienie i blaski nowego modelu postępowania apelacyjnego – wybrane zagadnienia 341

Martyna Pilarczyk

Wysłuchanie dziecka w procesie cywilnym 359

Agata Rewerska

Zobowiązanie do doręczenia pozwu lub innego pisma procesowego wywołującego potrzebę podjęcia obrony praw pozwanego za pośrednictwem komornika – art. 139¹ k.p.c. 377

Katarzyna Woch

Kompetencje asystenta sędziego w postępowaniu cywilnym . 395

Paulina Zaborowska

Jawność postępowania cywilnego – czy nadal zasada? Uwagi ogólne o jawności posiedzeń sądowych po wejściu w życie tzw. dużej nowelizacji 411

Karolina Ziemianin

Pisemne zeznania świadka 439

WYKAZ SKRÓTÓW

- d.k.p.c. – rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 29.11.1930 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 1950 r. Nr 43, poz. 394 ze zm.)
- EKPC – Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzona w Rzymie 4.11.1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.)
- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.)
- k.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1444 ze zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- konwencja genevska – Konwencja dotycząca statusu uchodźców, sporządzona w Genewie 28.07.1951 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 119, poz. 515)
- k.p. – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1320 ze zm.)
- k.p.a. – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.)
- k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.)
- k.p.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 30 ze zm.)
- KPP – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 389)
- k.s.h. – ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1526)

p.p.s.a.	-	ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2325 ze zm.)
p.u.s.a.	-	ustawa z 25.07.2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2167 ze zm.)
p.u.s.p.	-	ustawa z 27.07.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2072)
r.c.a.s.	-	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 8.11.2012 r. w sprawie czynności asystentów sędziów (Dz.U. poz. 1270)
r.u.s.p.	-	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 18.06.2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. poz. 1141 ze zm.)
u.c.	-	ustawa z 12.12.2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2020 r. poz. 35 ze zm.)
u.k.s.	-	ustawa z 22.03.2018 r. o komornikach sądowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 121 ze zm.)
u.k.s.c.	-	ustawa z 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 755 ze zm.)
u.k.s.e.	-	ustawa z 29.08.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2020 r. poz. 121)
u.u.c.o./ustawa ochronna	-	ustawa z 13.06.2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1666 ze zm.)
u.z.n.k.	-	ustawa z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2020 r. poz. 1913)

Czasopisma i zbiory urzędowe orzecznictwa

M.Prawn.	-	Monitor Prawniczy
PiP	-	Państwo i Prawa
PPE	-	Przegląd Prawa Egzekucyjnego
PPH	-	Przegląd Prawa Handlowego
PS	-	Przegląd Sądowy
PUG	-	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
OSNC	-	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna
OSNP	-	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Pracy
OSP	-	Orzecznictwo Sądów Polskich
OTK	-	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	-	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego – Seria A

Inne

- SA – sąd apelacyjny
- SN – Sąd Najwyższy
- TK – Trybunał Konstytucyjny

WSTĘP

Przedmiotem rozważań przekazywanej w ręce Czytelnika monografii „Nowelizacja postępowania cywilnego. Wpływ zmian na praktykę sądową” jest analiza roli i pozycji sądu w sprawach cywilnych po licznych nowelizacjach procedury cywilnej przeprowadzonych w latach 2019–2020. Mając na uwadze ich niezwykle szeroki zakres, Autorzy uznali za niezbędne przeprowadzenie debaty na temat aktualnego i pożądanego kształtu postępowań sądowych w polskiej procedurze cywilnej.

Tematem wiodącym przygotowanego opracowania jest niewątpliwie wciąż aktualne i budzące wiele kontrowersji zagadnienie tzw. dużej nowelizacji procedury cywilnej, przeprowadzonej ustawą z 4.07.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw¹. Autorzy wskazują na wady i zalety wprowadzonych przez ustawodawcę rozwiązań, mając przy tym na uwadze trudności, jakie w związku z dokonanymi zmianami pojawiają się w praktyce. Analizie poddano wpływ nowych regulacji na szeroko rozumiane funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości, a także wątpliwości, jakie pojawiają się wśród stron i uczestników postępowań w przypadku podejmowanych prób właściwego stosowania znowelizowanych przepisów. W związku z tym omówiono zagadnienia związane z szeroko rozumianym postępowaniem dowodowym, procesem orzekania oraz postępowaniami odwoławczymi, ale również odniesiono się do kwestii dotyczących nowowprowadzonych instytucji takich jak powództwo oczywiście bezzasadne, wprowadzonych ponownie postępowań odrębnych (postępowanie w sprawach gospodarczych) czy też jednej z najbardziej

---

¹ Dz.U. poz. 1469 ze zm.

kontrowersyjnych regulacji, tj. zmodyfikowanej procedury doręczeń w postępowaniu cywilnym.

Wspólnym wnioskiem wybijającym się na pierwszy plan przeprowadzonych rozważań i konkluzją popieraną także przez Redaktorów niniejszej monografii jest postulat zaprzestania dokonywania kolejnych nowelizacji procedury cywilnej i umożliwienia praktykom prawa wdrożenia w życie już wprowadzonych zmian. Liczne modyfikacje regulacji obowiązującego Kodeksu postępowania cywilnego przybliżają nas bowiem nieuchronnie do momentu, w którym ustawa przestanie być funkcjonalna i nieodwracalna okaże się konieczność opracowania całkowicie nowej kodyfikacji.

Paweł Banul

ROLA SĄDU PAŃSTWOWEGO W STOSUNKU DO SĄDU POLUBOWNEGO W SPRAWACH CYWILNYCH

1. Uwagi wstępne

Relacje między sądem państwowym a sądem polubownym tworzą skomplikowane zależności. Intensywnemu rozwojowi wymiany i współpracy gospodarczej w Europie, zarówno w skali krajowej, jak i międzynarodowej, towarzyszy rosnąca liczba problemów związanych z rozstrzyganiem konfliktów i sporów związanych ze współpracą podmiotów gospodarczych z różnych państw. W praktyce obrotu gospodarczego sądownictwo polubowne jest rozpowszechnionym sposobem rozstrzygania sporów handlowych w Europie, a podmiotami, które decydują się na rozpoznawanie sporów w ramach arbitrażu, są przede wszystkim przedsiębiorcy. Często duże podmioty gospodarcze z różnych państw współpracujące ze sobą godzą się rozstrzygać spory dotyczące danej umowy, nie odwołując się w pierwszej kolejności do sądów państwowych konkretnego państwa europejskiego, a przekazując spór do rozpoznania danemu sądowi polubownemu. W praktyce procesu cywilnego przez sąd polubowny (arbitrażowy) należy rozumieć sąd inny niż sąd państwowy (powszechny), wybrany przez strony do rozstrzygnięcia zaistniałego sporu, którego wyrok należy traktować tak jak wyrok sądu państwowego¹.

---

¹ A. Król, *Tryb rozpoznania przez sąd polubowny wniosku o udzielenie zabezpieczenia*, LEX nr 157639.

Obecnie z rozstrzygania sporów przed sądem polubownym korzystają w większości największe spółki prawa handlowego, zwłaszcza z dominującym akcjonariatem międzynarodowym, w sporach dotyczących dużych transakcji obsługiwanych przez największe kancelarie prawne.

W związku z tym w kontekście szerszych rozważań o wzajemnych relacjach sądu państwowego i polubownego bardzo istotne jest zabezpieczenie roszczeń dochodzonych przed sądem polubownym. Postępowanie zabezpieczające prowadzone zarówno przez sąd państwowy, jak i przez sąd polubowny jest regulowane w podstawowym zakresie w przepisach ustawy z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego². Polski ustawodawca w art. 1181 § 3 k.p.c. przyjął, że postanowienie sądu polubownego o zastosowaniu tymczasowego środka zabezpieczającego podlega wykonaniu po nadaniu mu klauzuli wykonalności przez sąd państwowy, a w postępowaniu tym odpowiednie zastosowanie ma art. 1215 k.p.c. Należy to zatem utożsamiać z otwarciem drogi dla wykonalności zagranicznych zarządzeń tymczasowych³.

2. Zabezpieczenie roszczeń dochodzonych przed sądem polubownym

Poddanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego nie wyłącza możliwości zabezpieczenia przez sąd powszechny roszczeń dochodzonych przed sądem polubownym⁴. Celem postępowania zabezpieczającego jest ochrona praw wierzyciela przed negatywnymi skutkami wynikającymi z rozłożenia w czasie rozpoznania sprawy cywilnej⁵. W przypadku postępowania przed sądem polubownym celem postępo-

---

² Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.

³ T. Ereciński, *Postępowanie o stwierdzenie wykonalności zagranicznego wyroku arbitrażowego (zagadnienia wybrane)*, „ADR. Arbitraż i Mediacja” 2009/1, s. 69.

⁴ T. Strumiłło, *Zabezpieczenie roszczeń dochodzonych przed sądem polubownym – wybrane zagadnienia. Problem równoległych postępowań prowadzonych przed sądem powszechnym oraz sądem polubownym w przedmiocie stosowania tymczasowych środków zabezpieczających*, „ADR. Arbitraż i Mediacja” 2014/3, s. 50.

⁵ W. Siedlecki, *Postępowanie cywilne. Zarys wykładu*, Warszawa 1987, s. 420; K. Kozan, *Sądowe postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne*, Warszawa 1986, s. 18.

wania zabezpieczającego jest przeciwdziałanie sytuacji, w której dłużnik mógłby w taki sposób rozdysonować swoim majątkiem, że niemożliwe lub utrudnione byłoby wykonanie wyroku arbitrażowego, co powoduje zasadność zastosowania tymczasowego orzeczenia zabezpieczającego roszczenie powoda⁶. W szczególności w czasie trwania postępowania dłużnik może podjąć próbę wyzbycia się majątku, z którego wierzyciel mógłby w przyszłości uzyskać zaspokojenie. Stąd wynika potrzeba zagwarantowania skutecznych mechanizmów umożliwiających tymczasowe udzielenie ochrony prawnej na czas trwania postępowania głównego, niezależnie od tego, czy jest to postępowanie przed sądem powszechnym, czy też polubownym⁷.

W Polsce przed nowelizacją Kodeksu postępowania cywilnego z 2005 r. sąd polubowny nie miał ustawowej możliwości udzielania zabezpieczenia roszczeniom przed nim dochodzonym⁸. Brak uprawnienia sądu polubownego do orzekania o zabezpieczeniu wynikał z art. 730 k.p.c., w którym wskazano na wyłączne upoważnienie sądu państwowego do wydania zarządzenia tymczasowego (postanowienia o zabezpieczeniu) oraz jednoczesnego braku przepisu wyraźnie udzielającego sądowi polubownemu kompetencji do orzekania środka zabezpieczającego przez sąd polubowny⁹. Obecnie zgodnie z Kodeksem postępowania cywilnego sąd polubowny może również wydać postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia i tylko od strony zależy, czy taki wniosek skieruje do sądu powszechnego, czy polubownego, a zagadnienie zabezpieczenia jest wyjątkowo interesujące z perspektywy działalności i funkcjonowania sądu polubownego¹⁰.

---

⁶ W. Głodowski, *Zabezpieczenie roszczeń dochodzonych przed sądem polubownym*, „ADR. Arbitraż i Mediacja” 2009/1, s. 98.

⁷ M. Cichomska, *Zabezpieczenie roszczeń dochodzonych przed sądem polubownym*, „Gazeta Prawna” z 30.10.2015 r., dodatek „Arbitraż i mediacje”, s. 4.

⁸ Ustawa z 28.07.2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 178, poz. 1478).

⁹ W. Głodowski, *Zabezpieczenie...*, s. 98.

¹⁰ Zob. T. Ereciński, *Arbitraż a sądownictwo państwowe*, PUG 1994/2, s. 3; K. Zawiślak, *Przesłanki formalne postępowania zabezpieczającego w procedurze cywilnej*, PS 2002/3, s. 26 i n.; P. Osowy, *Zarys problematyki zabezpieczenia roszczeń w postępowaniu przed sądem polubownym w świetle nowelizacji k.p.c. z 2.7.2004 r.*, PS 2005/6, s. 95; N. Goldwag, *Zabezpieczenie roszczenia w postępowaniu przed sądem polubownym*, „Palestra” 1936/2–3,

W Europie istnieją trzy podstawowe modele przyznawania przez ustawodawcę sądom państwowym i sądom polubownym kompetencji do orzekania o zabezpieczeniu w sprawach, w których sprawa toczy się przed sądem polubownym¹¹. Pierwszy model zastrzega kompetencję do rozstrzygania co do zabezpieczenia jedynie dla sądów państwowych (np. we Włoszech, a do 2005 r. obowiązywał również w Polsce). Drugi przewiduje właściwość sądu polubownego do orzekania w kwestii zabezpieczenia roszczeń dochodzonych przed tym sądem (np. w Anglii). Trzeci model zakłada możliwość wyboru przez stronę sądu państwowego lub polubownego do orzekania w sprawie o zabezpieczenie (np. w Niemczech oraz od 2005 r. w Polsce)¹².

Warto zauważyć, że polski ustawodawca wprost wskazuje na przyjęcie trzeciego modelu, ponieważ w obecnym stanie prawnym roszczenia dochodzone przed sądem polubownym mogą być zabezpieczane w dwojaki sposób. Podstawę ku temu dają przepisy: art. 730 § 1 k.p.c., zgodnie z którym w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia, oraz art. 1166 § 1 k.p.c., gdzie wskazano, że możliwe jest zabezpieczenie roszczenia w sprawie poddanej arbitrażowi przez sąd państwowy. Z kolei art. 1181 k.p.c. reguluje zabezpieczenie roszczenia przez sąd polubowny. Zgodnie z art. 1166 k.p.c. poddanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu po-

---

s. 194; R. Morek, *Mediacja i arbitraż (art. 183¹–183⁵, 1154–1217 KPC)*. Komentarz, Warszawa 2006, s. 156 i n.; T. Ereciński, K. Weitz, *Sąd arbitrażowy*, Warszawa 2008, s. 263 i n.; L. Łabędzki, *Zabezpieczenie roszczeń w postępowaniu polubownym*, „Radca Prawny” 2003/4, s. 125; M. Kocur, *Zabezpieczenie roszczeń dochodzonych przed sądem polubownym*, M.Prawn. 2006/15, s. 795; G. Żmij, *Środki tymczasowe i zabezpieczające w międzynarodowym arbitrażu handlowym* [w:] *Rozprawy prawnicze. Księga pamiątkowa Profesora Maksymiliana Pazdana*, red. L. Ogiełło, W. Popiołek, M. Szpunar, Kraków 2005, s. 559; A. Górski, *Postępowanie zabezpieczające przed sądem polubownym w świetle nowelizacji KPC z 28.7.2005 r.*, M.Prawn. 2006/18, s. 971; P. Pogonowski, *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne*, Warszawa 2007, s. 85 i n.; Ł. Błaszczak, *Zabezpieczenie roszczeń dochodzonych przed sądem polubownym (wybrane zagadnienia)* [w:] *Sądy polubowne i mediacja*, red. J. Olszewski, Warszawa 2008, s. 240; Ł. Błaszczak, M. Ludwik, *Sądownictwo polubowne (arbitraż)*, Warszawa 2007, s. 226 i n.; W. Głodowski, *Zabezpieczenie...*, s. 99.

¹¹ Por. G. Żmij, *Środki tymczasowe...*, s. 559–560; M. Kocur, *Zabezpieczenie...*, s. 795; Ł. Błaszczak, M. Ludwik, *Sądownictwo polubowne...*, s. 205; Ł. Błaszczak, *Zabezpieczenie...*, s. 241–242; W. Głodowski, *Zabezpieczenie...*, s. 97.

¹² T. Ereciński, K. Weitz, *Sąd...*, s. 255.

lubownego nie wyłącza możliwości zabezpieczenia przez sąd roszczeń dochodzonych przed sądem polubownym, a przepis stosuje się także, gdy miejsce postępowania przed sądem polubownym znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej lub nie jest oznaczone. Konstrukcja art. 1181 k.p.c. wskazuje, że przepis ten zawiera w głównej mierze normę kompetencyjną przyznającą jurysdykcję sądowi polubownemu w zakresie środków zabezpieczających¹³. Omawianą regulację wprowadzono do Kodeksu postępowania cywilnego, wzorem prawa modelowego Komisji ONZ do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego UNCITRAL (United Nations Commission on International Trade Law). Przepis art. 1181 § 1 k.p.c. jest wzorowany na art. 17 ustawy modelowej o międzynarodowym arbitrażu handlowym UNCITRAL z 1985 r., określającym, że sąd polubowny może na wniosek strony nakazać którejkolwiek za stron podjęcie wszelkich środków tymczasowych i zabezpieczających, jakie uzna za konieczne, ze względu na przedmiot sporu¹⁴. Powyższe rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę jest odzwierciedleniem postulatów środowiska arbitrażowego i w przyjętym unormowaniu ma zapewniać efektywność udzielanej przez sądy polubowne ochrony prawnej¹⁵. W związku z tym przykładowo A. Jakubecki formułuje radę dla podmiotów konstruujących umowę o poddanie przyszłego sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego, w której nie mogą wykluczyć możliwości udzielenia zabezpieczenia przed sądem państwowym, nawet jeśli spór ma zostać rozstrzygnięty przez sąd polubowny, aby nie

---

¹³ D. Horodyski, M. Kierska, *Przesłanki orzekania o środkach zabezpieczających w arbitrażu handlowym*, PPH 2016/3, s. 51.

¹⁴ Oryginalne brzmienie art. 17 UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration: „Power of arbitral tribunal to order interim measures (1) Unless otherwise agreed by the parties, the arbitral tribunal may, at the request of a party, grant interim measures. (2) An interim measure is any temporary measure, whether in the form of an award or in another form, by which, at any time prior to the issuance of the award by which the dispute is finally decided, the arbitral tribunal orders a party to: (a) Maintain or restore the status quo pending determination of the dispute; (b) Take action that would prevent, or refrain from taking action that is likely to cause, current or imminent harm or prejudice to the arbitral process itself; (c) Provide a means of preserving assets out of which a subsequent award may be satisfied; or (d) Preserve evidence that may be relevant and material to the resolution of the dispute”

¹⁵ Zob. T. Erciński, K. Weitz, *Sąd...*, s. 259; M. Kocur, *Zabezpieczenie...*, s. 796; W. Głodowski, *Zabezpieczenie...*, s. 99.

Przedmiotem publikacji są zagadnienia związane z szeroko rozumianym postępowaniem cywilnym, uwzględniające wszystkie nowelizacje procedury cywilnej przeprowadzone w ostatnich latach, w tym tzw. dużą nowelizację z 2019 roku.

Autorzy przedstawiają swoje wnioski na temat aktualnego kształtu procedury cywilnej, wpływu omawianych zmian na praktykę sądową oraz szans i zagrożeń, jakie ze sobą niosą. W swoich rozważaniach odnoszą się do nowych rozwiązań dotyczących kwestii takich jak:

- dowód z pisemnych zeznań świadka;
- powództwo oczywiście bezzasadne;
- nadużycie prawa procesowego;
- postępowanie przygotowawcze;
- znowelizowane postępowania odwoławcze;
- nowe przepisy o właściwości delegacyjnej.

Książka jest przeznaczona przede wszystkim dla praktyków prawa, którzy nieustannie mierzą się z problemem stosowania przepisów prawa procesowego cywilnego. Zainteresuje również pracowników naukowych oraz studentów wydziałów prawa.

Marcin Białecki – doktor nauk prawnych, adwokat; mediator transgraniczny; wykładowca uniwersytecki i adiunkt w Katedrze Postępowania Cywilnego Instytutu Nauk Prawnych WPiA UKSW; specjalista z zakresu postępowania cywilnego i autor wielu opracowań z tej dziedziny.

Sławomira Kotas-Turoboyska – starszy asystent sędziego Sądu Najwyższego; nauczyciel akademicki i asystent w Katedrze Postępowania Cywilnego Instytutu Nauk Prawnych WPiA UKSW; autorka opracowań z zakresu postępowania cywilnego.

Filip Manikowski – nauczyciel akademicki i asystent w Katedrze Postępowania Cywilnego Instytutu Nauk Prawnych WPiA UKSW; autor opracowań z zakresu postępowania cywilnego.

Elżbieta Szczepanowska – radca prawny; nauczyciel akademicki i asystent w Katedrze Postępowania Cywilnego Instytutu Nauk Prawnych WPiA UKSW; autorka opracowań z zakresu postępowania cywilnego.

9788382234077 W01P01

ISSN 1897-4392
ISBN 978-83-8223-407-7

9 788382 234077

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL